

Bere, usturoi și teatru

– În asemenea momente, la ședințele de partid, un tovarăș din prezidiu întreba pe un ton destul de amenințător: „Ei, tovarăși, cine sparge gheața?”

– Se găsea întotdeauna unul mai fricos, care, deși nu avea nimic de spus, lua cuvântul.

– Păi e vacanță și, în afară de constatarea că primim multe telefoane prin care ni se comunică intenția de a scrie replici la materialele apărute (la telefon e mai ușor, cu scrisul e mai greu), dovedindu-se astfel că revista e citită, nu avem decât să salutăm revenirea Mironei...

– Salutăm. Numai în România anotimpul vacanței înseamnă „fără teatru”. În străinătate, acesta e anotimpul festivalurilor. La noi, festivalurile se înghesuie primăvara și toamna, organizate așa ca să nu pierzi noroaiile și să nu ratezi hotelurile neîncălzite.

– Datorită aceleiași logici, săptămâna teatrală are trei zile – vineri, sâmbătă și duminică –, deși lumea ar merge la spectacole și marțea, de pildă, dacă ar avea la ce. Și, ca un făcut, spectacolele bune sau interesante se programează rar. Cum să fie luat teatrul în serios, dacă e practicat „printre altele”?

– Vara, căldura e sufocantă în săli...

– Aer condiționat nu există decât la Ploiești...

– Dar există grădini de vară! Și apoi acesta ar fi anotimpul ideal pentru exploatarea spațiilor neconvenționale.

– Pe vremuri, Teatrul „Masca” se producea în acest anotimp.

– Nu e absent nici acum: am citit într-un ziar că organizează la Botoșani „Festivalul usturoiului”.

– (Încor) Ce face?!

– Da, se pare că usturoiul este una din tradițiile locale care trebuie conservate și, în acest scop, se va alege și Miss Usturoi...

– Există deci festivaluri, altele decât cele la care ne-am așteptat noi... Am văzut astăzi, la una din emisiunile matinale, că la Făgăraș se va organiza un festival tradițional de operă-rock...

– N-aș trata cu ironie asemenea manifestări: se adună niște oameni,

Viociunea conversației a avut de suferit din cauza căldurii și din cauza vacanței. Dar o tradiție – până și una recentă – se cere respectată, chiar când nu prea ai chef. Anonimatul poate fi o mască a curajului, dar și a absenței lui. Totul a început cu o tăcere.

alcătuiesc o comunitate unită prin ceea ce văd împreună...

– La „Festivalul berii” beau împreună ceva, dar asta nu înseamnă că se petrece un act teatral, deși prilejul poate fi folosit – și cred că a și fost – pentru organizarea unor acte teatrale.

– După organizarea centralizată și dirijată a distracției în „Cântarea României”, a fost un moment de pauză, dar acum oamenii caută instinctiv modalități de a se bucura împreună sau de a evada din realitatea care îi înspăimântă. Și artiștii care, la diverse mese rotunde, se plâng că nu li se dă atenție, că n-au unde lucra, ar putea valorifica în folosul artei proprii această nevoie a oamenilor doritori să devină public.

– În toate interviurile, întrebați ce ar fi făcut dacă n-ar fi fost artiști, oamenii de teatru răspund că nu se pot imagina în altă profesiune. Iar, pe de altă parte, stau luni întregi fără să joace sau să monteze ceva, fără să facă nimic.

– Și ce să facă?

– Să aibă inițiativă, sau să fie mai permeabili la inițiativele altora, chiar când nu sunt foarte atractive sub raport financiar!

– La începutul anilor '90, sloganul „Dacă vrei, poți” avea un sens și experiența lui lureș cu Teatrul Act o dovedește. Sigur că el are grijă și de propriul destin artistic, dar trebuie să fii orb ca să nu observi generozitatea demersului.

– Și Borcia, la Piatra Neamț, a încercat să facă ceva, dar, după ce a pus totul pe roate, au venit „forurile” și l-au schimbat.

– În sistemul de teatru subvenționat, trebuie să te aștepți la asemenea mișcări. Nimeni nu e director pe viață. Ceea ce faci în momentul când ai posibilitatea de a influența destinul altora trebuie să fie decisiv, pentru ca să nu mai poată fi stricat.

– Cum a făcut Pleșu cu „Dilema” sau Bernea cu Muzeul Țăranului Român. Bernea a avut o idee, a pus-o în practică și acum ea are viața ei, independentă de cea a creatorului.

– Continuată de cei care au vibrat la ideea lui. Generozitatea iradiază...

– E molipsitoare...

– Așa cum a fost și activitatea lui Borcia la Piatra Neamț, a lui Radu Macrinici la Sfântu Gheorghe, a lui Chiriac la Sibiu. Ca să revenim la punctul inițial al palavrelor noastre, ei au organizat festivaluri care coagulează creativitatea oamenilor de teatru.

– Cred că, la început, noi am amestecat două probleme: cea a festivalurilor și cea a pauzei de vară. Eu nu cred că sunt prea puține festivaluri, dacă le raportăm la numărul spectacolelor bune. Sigur că vara e greu să aduci spectatorii într-o sală în care se sufocă și să-i ții acolo două-trei ore, ca să vadă dramele lui pește prăjit. Ar trebui gândite niște forme teatrale adecvate condițiilor. Teatrul românesc ar trebui să fie un teatru pentru toate anotimpurile.

– Un spectacol cum e *Poveste de cartier* al lui Alice Barb, jucat la Teatrul Act, face cunoștință sau dorește să familiarizeze publicul „din centru” cu realitatea cartierelor. Ar avea alt public și alt ecou dacă ar fi jucat în mijlocul personajelor sale.

– Și Radu Apostol ar putea încerca să-și scoată spectacolul Acasă în decorul său natural.

– În încheiere, eu aș vrea...

– De ce „în încheiere”? Eu tocmai vroiam să propun să ne mutăm și noi palavrele pe o scenă, cu artiștii în sală, ca spectacol neconvențional într-un cadru scenografic convențional.

– N-aveam și eu dreptul să propun o încheiere? Puteați să nu țineți seama de ea!

Ba am ținut.